

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Mt 5, 1 – 16

Text: Mt 25, 31 – 46 *Až přijde Syn člověka ve své slávě a všichni andělé s ním, posadí se na trůnu své slávy; a budou před ním shromážděny všechny národy. I oddělí jeden od druhých, jako pastýř odděluje ovce od kozlů, ovce postaví po pravici a kozly po levici. Tehdy řekne král těm po pravici: 'Pojďte, požehnaní mého Otce, ujměte se království, které je vám připraveno od založení světa. Neboť jsem hladověl, a dali jste mi jíst, žíznul jsem, a dali jste mi pít, byl jsem na cestách, a ujali jste se mne, byl jsem nahý, a oblékli jste mě, byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste za mnou.' Tu mu ti spravedliví odpoví: 'Pane, kdy jsme tě viděli hladového, a nasýtily jsme tě, nebo žíznivého, a dali jsme ti pít? Kdy jsme tě viděli jako pocestného, a ujali jsme se tě, nebo nahého, a oblékli jsme tě? Kdy jsme tě viděli nemocného nebo ve vězení, a přišli jsme za tebou?' Král jim odpoví a řekne jim: 'Amen, pravím vám, cokoli jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.' Potom řekne těm na levici: 'Jděte ode mne, prokletí, do věčného ohně, připraveného ďáblu a jeho andělům! Hladověl jsem, a nedali jste mi jíst, žíznul jsem, a nedali jste mi pít, byl jsem na cestách, a neujali jste se mne, byl jsem nahý, a neoblékli jste mě, byl jsem nemocen a ve vězení, a nenavštívili jste mě.' Tehdy odpoví i oni: 'Pane, kdy jsme tě viděli hladového, žíznivého, pocestného, nahého, nemocného nebo ve vězení, a neposloužili jsme ti?' On jim odpoví: 'Amen, pravím vám, cokoli jste neucínili jednomu z těchto nepatrných, ani mně jste neucínili.' A půjdou do věčných muk, ale spravedliví do věčného života."*

Je poslední neděle církevního roku a my máme před sebou v Matoušově evangeliu poslední Ježíšovo podobenství o posledním soudu. Ovšem v tomto případě vlastně není v Písmu řečeno, že by šlo o podobenství. V Ježíšově vyprávění je pouze užito jakéhosi přirovnání k třídění stáda ovcí a kozlů. Ona velkolepá scéna posledního soudu je však vzata ze známých apokalyptických představ, které byly v Ježíšově době obecně rozšířené, především na základě proročké knihy Danielovy.

Podívejme se, jaký výjev nám vykresluje Ježíš. Vidíme Syna člověka a všechny anděly s ním přicházet ve své slávě, aby soudil svět. Ale ačkoliv jsou před Syna člověka shromážděny všechny národy, lidstvo není tříděno podle kritéria národnosti. Národnost, rasa ani kultura tu nehraje roli. Což možná představitelům vyvoleného národa neznělo úplně libozvučně. Židé se totiž těšili, že na Božím soudu budou všichni jejich utlačovatelé a okupanti spravedlivě potrestáni a Izraeli přijde ze Siónu spása. Jenže Ježíš dotahuje Boží soud až na úroveň jednotlivců a přirovnání, kdo je ovce a kdo je kozel nemá nic společného s tím, co má člověk v rodném listě, nebo kde se narodil, co už v životě přežvykal, či zda má vlnu, rohy nebo bradku. To je první překvapení, které nám Ježíš připravuje. Svě vyprávění sice otevřel masovou scénou gigantických rozměrů, ale pak nevidíme žádné paušální odsudky na základě kolektivní viny a ve výsledku ani žádnou genocidu ani masové hroby, jak to dělává člověk, když si sám usedne trůn své slávy. V Ježíšově vyprávění se najednou král promění v baču, který trpělivě, kus po kuse, třídí své ovečky a kozlíky, co se mu celý den popásali pohromadě na jedné pastvině. Ale vypravěč zase rychle z tohoto obrazu vycouvá zpět, aby namísto zvířátek učinil prostor pro nás.

Ani teď nevidíme žádné přesuny a transporty šmahem odsouzených – milion sem, milion tam. Král soudce si se všemi povídá, jakoby měl na všechno nekonečně dost času. Vysvětluje, rozebírá, zdůvodňuje.

A věru je co vysvětlovat. Protože ani jedni, ani druzí nechápou, co se děje. Podívejme se nejdřív na tu první skupinu, skupinu požehnaných. Ježíš Král jim říká: „Pojďte, požehnaní mého Otce, ujměte se království, které je vám připraveno od založení světa. Neboť jsem hladověl, a dali jste mi jíst, žíznul jsem, a dali jste mi pít, byl jsem na cestách, a ujali jste se mne, byl jsem nahý, a oblékli jste mě, byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste za mnou.“ A co nyní ti spravedliví na to odpoví? Řeknou: „Však my víme, Pane, už na to čekáme, vždyť jsme to celou dobu dělali pro tebe, v každém člověku jsme se snažili vidět tebe, našeho Spasitele a Pána. Vždyť co bychom pro tebe neudělali!“ Čtete tam něco takového? Ne! Oni vůbec netušili, že slouží Ježíšovi! Vůbec přitom na Ježíše nemysleli! Jak je to možné? Nebyli snad křesťany? Nechci ani domyslet, co mě napadá. Jisté je jedno: Byli spaseni skrze setkání s Kristem. Ale mnozí to ani nevěděli. Dál raději tuto myšlenku rozvíjet nebudu. . .

Spíše se soustředím na skutky, které tu Ježíš popisuje. „Hladověl jsem a dali jste mi jíst“. Nám možná téměř automaticky naskočí představa buď dětí v Africe nebo bezdomovců v azyláku. Ale zkusme uvažovat trochu širěji. Ježíš říká: Blaze těm, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni. Ježíš takto morálně podpořil ty, kteří zápasí o právo a spravedlnost, a kteří hladovějí ne z nedostatku jídla, ale aby třeba i veřejně demonstrovali a upozornili na bezpráví a násilí v lidské společnosti. Umíme podpořit takovéto hladové lidi v jejich úsilí o lepší společnost nebo řekneme: „Vždyť mají chleba dost, tak o co jim jde?“ Dále: Ujmout se člověka na cestách neznamená jen projevit

svou pohostinnost, ale být nablízku lidem hledajícím, tápajícím a lidem, kteří se ocitli na křižovatkách svých křivolakých a spleťtých životních cest. Jde o umění doprovázet, naslouchat, ujít kus cesty s člověkem, který neví jak dál. Není to udílení správných, dobře míněných rad, nýbrž ochota ujít s někým třeba i mlčky dvě míle, když chce, abych s ním šel aspoň jednu. Obléci nahého neznamená jen darovat obnošené šatstvo do charitního šatníku, ale např. také nepřidávat se k řečem, když si na někoho lidé ukazují prstem. Když je někdo ostouzen a není nikoho, kdo by jeho zahanbující nahotu hříchu před lidmi přikryl. Navštívit nemocného také znamená, že se ho neštítím, když se od něj druzí distancují a neříkám o něm, že je takový nebo onaký, protože málo věří, protože žije v hříchu, nebo že si za svůj stav může sám. Mít skutečné porozumění pro slabého nemocného člověka je někdy hodně těžké. Nezapomínejme, že Ježíš označil za nemocné, kteří potřebují lékaře, všechny hříšníky, které kolem sebe měl. A co člověk ve vězení? To je obraz tak mnohohrstevný, že to ani nebudu vyjmenovávat.

V této chvíli jsme se dozvěděli dvě důležité věci: 1) To, co zde Ježíš popisuje jako službu nepatrným bratřím, nespadá jen do kategorie charitativních nebo sociálních služeb. Je to komplexní zájem o bližního, nebo chcete-li, je to praktické naplnění dvojpříkázání lásky, tedy milování Boha a bližního. 2) Pro mě osobně je poněkud zarážející zjištění, že u těch, kteří jsou tu nazváni jako pozhnaní, nešlo o vědomou službu Ježíši Kristu. Ať už z toho sami vyvodíte cokoli, jedna věc je v textu jasná: Onen překvapený údiv spravedlivých, když zjistili, že potkali hladového, ziznivého, nahého, utmáčeného, nemocného a uvězněného Krista a nepoznali ho. Vlastně ho ani nehledali, protože se soustředili na pomoc nepatrným potřebným. Tak právě oni budou spaseni.

Pak je tu ovšem ještě druhá skupina. Ti také potkali Krista a nepoznali ho. Ale to jim Král, stejně jako těm předešlým, ani trochu nevyčítá. To, čím svůj život prohráli, spočívalo v něčem jiném. Oni přehlíželi ty nepatrné. Možná právě proto, že hledali pouze toho svého vítězného Krista, ale místo něj potkávali jen samé hladovkáře, migranty, naháče, marody a vězně. A teď se všichni chytají za hlavu a říkají: „Jo, kdybychom to předem věděli, že se za tím vším skrývá Kristus, který nás jednou bude soudit a bude rozhodovat o tom, kam nás všechny pošle... tak to bychom mu samozřejmě pomohli, abychom neskončili v pekle! To bych udělal všechno pro to, abych si... teda chci říct, abych Kristu pomohl!

Při této interpretaci nám ten příběh vyzní trochu jinak, než jen tak, že jsem neudělal něco, co jsem měl udělat, a že by tedy stačilo pouze jít a konat dobré skutky. Ale kdo chce konat dobré skutky a přitom stále myslí jen na sebe a svou spásu, ten nic nepochopil. Teprve, až opustí své sobectví a začne myslet na druhé a řekne si: „To je hůl té babky, jak bude bez ní chodit?“ (předpokládám, že také znáte Mrazíka z paměti), potom se teprve na člověka promění.

Zbývá poslední tajemství Ježíšova vyprávění. Také vás zaujalo, kamže to král či soudce ty kozly posílá? V Bibli čteme: „Jděte ode mne, prokletí, do věčného ohně, připraveného ďáblu a jeho andělům!“ Všimněte si, že tu jde o naprostý opak toho, co známe z pohádek. V nich ďábel a čerti připravují pekelný oheň pro odsouzené hříšníky. V bibli je naopak veškeré peklo se svými čerty i samotným ďáblem uvrženo do ohně a odsouzeno k zániku. Smyslem biblického obrazu věčného ohně není nekonečné trápení a tedy další zlo, ale prosté vyjádření, že žádné zlo nemá budoucnost a musí jednoho dne skončit. Neuhasitelný oheň zajišťuje, že zlo nemá šanci povstat z popela jako bájný pták Fénix. Žádné sobecké jednání kozlům prostě neprojde, i když dnes lidem prochází cokoli a dokonce se zdá, že s tím člověk dojde dál než s poctivostí. Ježíš říká: S takovým jednáním běžte k čertu, pryč ode mě! Ale vězte, že dopadnete jako ďábel a jeho posluhovači, kterým nepatří budoucnost ani království nebeské. To patří chudým v duchu, plačícím, tichým, hladovým, milosrdným, pokojným, pronásledovaným a všem lidem čistého srdce.

Modlitba: *Pane, my víme, že tě dennodenně setkáváme na ulici a přesto zůstáváme lhotejní. Smiluj se nad námi a dej nám ještě šanci. Třeba pochopíme, na čem nejvíc záleží. Amen.*

Přímlovná modlitba: *Pane, chceme změnit svět a neumíme změnit sami sebe. Proto se modlíme nejdříve sami za sebe, abys nás proměnil k obrazu svému. Dále se modlíme se za své nejbližší, kteří musí s námi žít a nemají to vždy lehké. Dej jim trpělivost a shovívavost. Modlíme se za ty, kteří se dostávají do naší blízkosti, dej, aby vnímali vrělé přijetí, lásku a porozumění. Modlíme se také za ty, které si do své blízkosti nepouštíme. Dej, abychom je svým jednáním neodradili od tvé blízkosti a dobrotivosti. Prosíme, abys nás ty sám spojoval se všemi tvými dětmi, které všude po světě máš a miluješ. Amen.*